

Fliseryds
Sportfiskeklubb

Före

Efter

Biotopvård nedströms Åby kvarn 2020

Emåförbundet

Sportfiskarna

Världens mest storvuxna havsöring

Emån hyser världens mest storvuxna havsöring. Detta uppmärksammas av sportfiskare världen över och lockar fiskare från när och fjärran.

Situationen idag

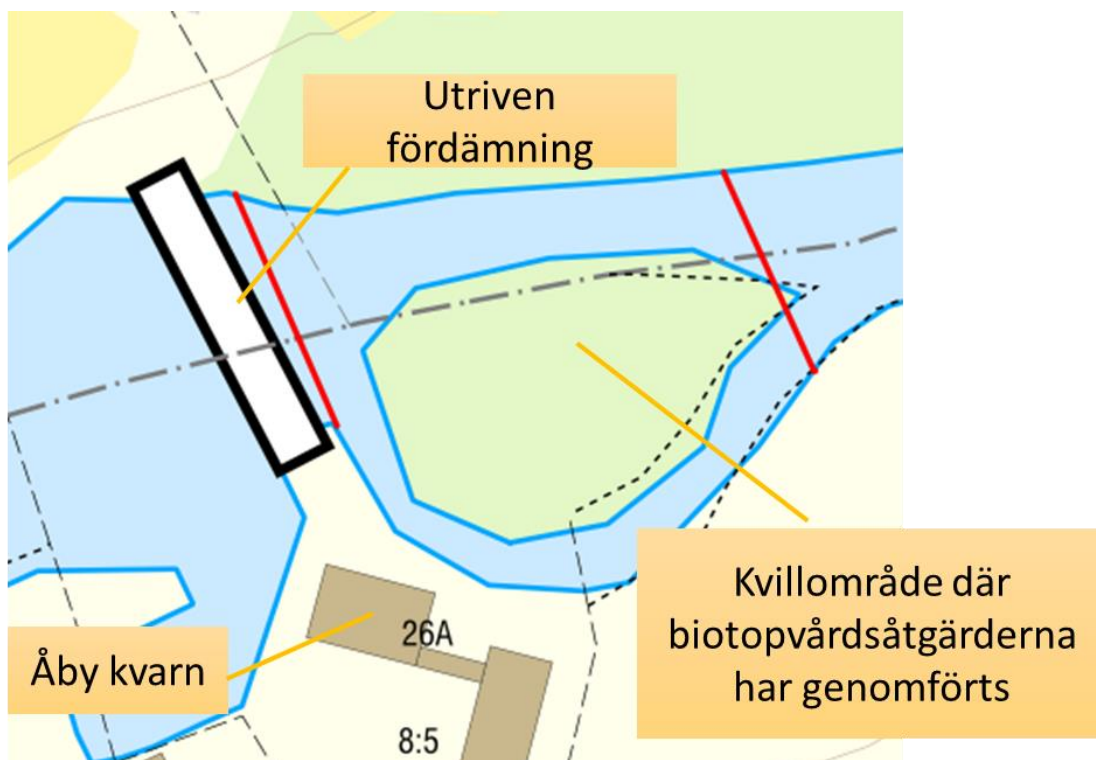
Havsöringsbeståndet har under den senaste tioårsperioden decimerats. Mängden bra lekbottnar är begränsad i Emån på grund av olika ingrep som rensningar, utdikningar, invallningar mm. I syfte att stärka beståndet av havsöring och lax behöver intressenter vid ån arbeta mer intensivt och tillsammans för att förbättra lek- och uppväxtområdena för laxartad fisk.

Under 2020 har fiskvandringen förbi den nedersta kraftstationen, Karlshammar, avsevärt förbättrats. Detta ställer krav på att lek och uppväxtområden uppströms Karlshammar finns tillgängliga. Biotopvårdsarbetet i Grönskogsområdet, Kvillen och Jungnerområdet är ett led i att se till att säkra att sådana lek och uppväxtområden finns tillgängliga.

Grönskogsområdet respektive Kvillen och Jungnerholmarna är de i särklass viktigaste "barnkamrarna" för lek och uppväxt av lax och havsöring i Emån.

Område som åtgärdats

Åby kvarndamm har rivits ut och det rensade kvillområdet nedströms dammen har restaurerats. Området är beläget inne i Fliseryds samhälle.

Karta 1. Karta över Åby kvarn och det kvillområde nedströms fördämningen som ska biotopvårdas. De röda strecken markerar avgränsningen av arbetsområdet.

Fors i stället för en damm som utgör vandringshinder

Åby kvarndamm har varit ett vandringshinder under lång tid. Dammen har varit en långsamt igenväxande miljö med lugnflytande vatten.

Bild 1. Åby kvarndamm innan utrivning.

Bild 2. Åby kvarndamm efter utrivning

I och med att dammen har tagits bort har en forssträcka återskapats. Med hjälp av grävmaskin har lek och uppväxtbiotoperna optimerats.

Uppföljning genom elfiske ca ett år efter att dammen tagits bort, visar på höga tätheter av öring och lax. Alltså har både öring och lax lekt i denna del av Kvillen under hösten 2019. Det är mycket glädjande att man har erhållit en så snabb respons efter genomförd åtgärd.

Biotopvårdsarbetet nedströms Åby kvarn

I och med att Åby kvarndamm tagits bort har dammområdet restaurerats med hjälp av grävmaskin. Då området nedströms dammen inte går att komma åt med maskin utan att göra stor skada på växtligheten i anslutningen till vattnet, måste detta område restaureras förhand. Fliseryds Sportfiskeklubb genomför detta arbete med hjälp av medel från Sportfiskarnas fiskevårdsfond.

Området har tidigare rensats på sten och block för att vattnet ska rinna undan fortare. Effekten av rensningen har också medfört att grus och sand har spolats bort. Detta har medfört att fiskens leksträcker har raserats, likaså finns ståndplatser och miljöer där fisk och vattenlevande organismer uppehållit sig inte kvar.

Biotopvårdsarbetet går ut på att återföra upprensad sten och block så att livsmiljöerna återskapas. Dock måste nytt lekgrus läggas i vattendraget igen, då den som tidigare fanns här är bortspolad.

Biotopvårdsarbetet är en del av utrivningen av Åby kvarns damm.

Arbetet har genomförts med ideella krafter. 8 – 10 medlemmar från Fliseryds Fiskeklubbs biotopvårdsgrupp har samlats vid två helger för att genomföra biotopvården. Arbetet genomförs för hand, dels med Hartijoki-verktyg och delvis med motorvinsch.

Bild 3. Övre raden: Arbetet med Hartijokiverktyg, tv uppluckring av botten, th; iläggning av tidigare upplagda stenar. Nedersta raden: Bogsering av block med motorvinsch.

Målsättning

Målsättningen är att återskapa en strömsträcka med optimala uppväxtmiljöer för fisk och vattenlevande organismer.

Bild 4. Nedströms Åby kvarn innan åtgärd.

Bild 5. Nedströms Åby kvarn efter åtgärd.

Resultat

Ståndplatser och uppväxtmiljöer har återskapats genom att återföra, tidigare uppränsad sten och block från kvillarnas kant områden.

Det slutgiltiga resultatet av genomförda åtgärder ser vi först de kommande åren. Uppföljning kommer att göras med elfiske. Och om 4 – 5 år får vi se om det kommer tillbaka stora havsöringar och laxar för att leka i området.

Bild 6. Biotopvårdsgänget. Från vänster; Anders Elfström, Fredrik Evertsson, Anders Lundström, Oscar Nordahl, Andreas Elfström och Alexander Elfström. På bilden saknas Lennart Johansson.

Arbetet sker i samarbete med Mönsterås kommun, Emåförbundet och Sportfiskarna.

